

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2015
(OR. en)

14201/15

RECH 278

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων(1ο Τμήμα)
Αποδέκτης:	Συμβούλιο
αριθ. προηγ. εγγρ.:	13930/15 RECH 272
Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την ακεραιότητα της έρευνας - Έγκριση

1. Η λουξεμβουργιανή Προεδρία θεωρεί την ακεραιότητα της έρευνας ως μια από τις κορυφαίες προτεραιότητές της στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (Ε&Κ). Σε αυτό το πλαίσιο, η Προεδρία πρότεινε σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου επί του θέματος. Το σχέδιο συμπερασμάτων συζητήθηκε κατά τις συνεδριάσεις της Ομάδας «Έρευνα» στις 5 και 26 Οκτωβρίου και στις 5 Νοεμβρίου 2015.
2. Κατά τη συνεδρίασή της στις 20 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων εξέτασε το παρόν σχέδιο συμπερασμάτων, επίλυσε τα υπόλοιπα εκκρεμή ζητήματα και συμφώνησε να διαβιβάσει το σχέδιο συμπερασμάτων προς έγκριση στο Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητα) της 30ής Νοεμβρίου - 1ης Δεκεμβρίου 2015. Η ΠΔ διατηρεί γενική επιφύλαξη εξέτασης για το κείμενο, μετά τις πρόσφατες εθνικές εκλογές (όπως αναφέρεται στην υποσημείωση στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος).
3. Το Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητα) καλείται συνεπώς να εγκρίνει τα συμπεράσματα όπως παρατίθενται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.

**ΣΧΕΔΙΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ^{1,2}**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ

- Τη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τους Ερευνητές³, στον οποίο καθορίζεται η βάση για τις πρακτικές και τις θεμελιώδεις αρχές δεοντολογίας για τους ερευνητές και συναφείς οργανισμούς ώστε να ενεργούν με υπευθυνότητα στο εργασιακό τους περιβάλλον·
- Το σεβασμό προς τις θεμελιώδεις αρχές ηθικής δεοντολογίας και την ακεραιότητα σε δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας στην ΕΕ, όπως τηρούνται από τις δραστηριότητες που καλύπτονται από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» - το πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία⁴·
- Τον σεβασμό της ακαδημαϊκής ελευθερίας και της χωρίς περιορισμούς επιστημονικής έρευνας, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- Τον «Ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την ακεραιότητα της έρευνας»⁵ που αναπτύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Επιστήμη (ESF) και τις Πανευρωπαϊκές Ακαδημίες (ALLEA)·

¹ ΠΛ: Γενική επιφύλαξη εξέτασης.

² Για τους σκοπούς των παρόντων συμπερασμάτων, η ακεραιότητα της έρευνας αφορά τη διεξαγωγή έρευνας με τα υψηλότερα πρότυπα επαγγελματισμού και αυστηρότητας, καθώς και την ακρίβεια, την αντικειμενικότητα και την αλήθεια των ερευνητικών καταχωρήσεων σε δημοσιεύσεις και αλλού. Η ορθή ερευνητική πρακτική περιλαμβάνει την εφαρμογή ερευνητικής δεοντολογίας στις φάσεις της πρότασης και του πειραματισμού, καθώς και δεοντολογίας δημοσίευσης κατά την ανάλυση και τη διάδοση (κύρια πηγή: Σύνδεσμος ιρλανδικών πανεπιστημίων - www.iua.ie - και Βασιλική Ακαδημία της Ιρλανδίας - www.ria.ie -).

³ 7321/05.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» – Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας (2014 - 2020).

⁵ Ευρωπαϊκός κώδικας δεοντολογίας για την ακεραιότητα της έρευνας (ESF και ALLEA, 2011), διαθέσιμος στη δικτυακή διεύθυνση http://www.esf.org/fileadmin/Public_documents/Publications/Code_Conduct_ResearchIntegrity.pdf

Η ακεραιότητα της έρευνας ως θεμελιώδες στοιχείο της ερευνητικής αριστείας και της κοινωνικοοικονομικής σημασίας της

1. ΘΕΩΡΕΙ ότι η ακεραιότητα της έρευνας αποτελεί θεμέλιο της έρευνας υψηλής ποιότητας και προϋπόθεση για την επίτευξη αριστείας στην έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη και πέραν αυτής. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό η έρευνα και η καινοτομία να βασίζονται σε ακαδημαϊκή ελευθερία και ακεραιότητα που αποτελούν θεμελιώδη στοιχεία μιας αξιόπιστης βάσης γνώσεων που οδηγεί σε κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και πρόοδο καθώς και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, της υγείας και της ευημερίας των πολιτών·
2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την αύξηση της επιστημονικής παραγωγής και διάδοσης σε παγκόσμιο επίπεδο και, σε αυτό το πλαίσιο, ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία των ορθών πρακτικών σε όλα τα στάδια του κύκλου έρευνας και καινοτομίας·
3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία της ανοικτής επιστήμης ως μηχανισμού για την ενίσχυση της ακεραιότητας της έρευνας, ενώ, ταυτόχρονα, η ακεραιότητα της έρευνας συμβάλλει στην ανοικτή επιστήμη·

Κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις των παραπτώματων στον τομέα της έρευνας και πρόληψή τους

4. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η ακεραιότητα τόσο στη δημόσια όσο και στην ιδιωτική έρευνα μπορεί να θιγεί από παραπτώματα στον τομέα της έρευνας⁶, και ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι τα παραπτώματα στον τομέα της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των αμφίβολων ερευνητικών πρακτικών, μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές αρνητικές οικονομικές επιπτώσεις και δαπάνες τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, και να έχουν συνέπειες για:
 - α) *Ιδιώτες και κοινωνία*: εσφαλμένα αποτελέσματα ή επισφαλή προϊόντα ή διαδικασίες E&K μπορεί να κυκλοφορήσουν ή να δημοσιευθούν και να γίνουν ευρέως αποδεκτά από την κοινότητα ή από άλλους επιστήμονες με σοβαρές συνέπειες, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η παρεμπόδιση της επιστημονικής προόδου·

⁶ Ως παράπτωμα στον τομέα της έρευνας νοείται η παραβίαση της ακεραιότητας της έρευνας. Τα παραπτώματα στον τομέα της έρευνας περιλαμβάνουν την απάτη, την πλαστογραφία, τη λογοκλοπή (FFP) ή την υπεξαίρεση στην πρόταση, την εκτέλεση ή την αναφορά αποτελεσμάτων και άλλες αμφισβητήσιμες ερευνητικές πρακτικές, διότι οι εν λόγω παραβάσεις ζημιώνουν το ερευνητικό ιστορικό (κύρια πηγή: ΟΟΣΑ (2007): «Βέλτιστες πρακτικές για τη διασφάλιση της ακεραιότητας της έρευνας και την πρόληψη παραβατικής συμπεριφοράς»).

- β) *Δημόσιες πολιτικές*: αναξιόπιστα στοιχεία ή αναξιόπιστες γνωμοδοτήσεις μπορούν να οδηγήσουν ενδεχομένως σε κακή χάραξη πολιτικής·
- γ) *Δημόσιοι οργανισμοί*: οι θεσμικές ικανότητες υποστήριξης και προώθησης της έρευνας με κατάλληλο και υπεύθυνο τρόπο μπορούν να υπονομευθούν·
- δ) *Δημόσια εμπιστοσύνη*: τα παραπτώματα στον τομέα της έρευνας και η κατάχρηση δημόσιων πόρων μπορούν να οδηγήσουν στη διατάραξη της δημόσιας εμπιστοσύνης και στήριξης της επιστήμης, και, ως εκ τούτου, να θέσουν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της χρηματοδότησης της E&K·
5. ΘΕΩΡΕΙ ότι, με ταυτόχρονο σεβασμό της ακαδημαϊκής ελευθερίας, η πρωταρχική ευθύνη για την ακεραιότητα της έρευνας εμπίπτει στους ίδιους τους ερευνητές, ενώ υφίσταται επίσης γενική ευθύνη σε θεσμικό επίπεδο· συνεπώς, ΖΗΤΑ την προώθηση μιας θεσμικής νοοτροπίας ακεραιότητας της έρευνας προκειμένου να δημιουργηθούν, κυρίως μέσω σαφών θεσμικών κανόνων, διαδικασιών και κατευθυντηρίων γραμμών, καθώς και κατάρτισης και καθοδήγησης που θα βασίζονται στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, οι συνθήκες για τη διαμόρφωση υπεύθυνης συμπεριφοράς τόσο σε ατομικό όσο και σε θεσμικό επίπεδο·
6. ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη λήψης μέτρων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των παραπτωμάτων στον τομέα της έρευνας, περιλαμβανομένων των αμφισβητήσιμων ερευνητικών πρακτικών· ΚΑΛΕΙ τους ερευνητικούς οργανισμούς και τα κράτη μέλη να εξεύρουν κατάλληλους διαύλους για την εξέταση ενδεχόμενης παραβατικής συμπεριφοράς ερευνητών και, ενδεχομένως, ιδρυμάτων στην περίπτωση παραπτωμάτων στον τομέα της έρευνας· και ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν η εκπαίδευση, η κατάρτιση και η δια βίου μάθηση σε διάφορα στάδια της σταδιοδρομίας των ερευνητών από αυτή την άποψη·

Προαγωγή της ακεραιότητας της έρευνας σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών

7. ΣΥΜΦΩΝΕΙ με την αξία και τα οφέλη της προαγωγής της ακεραιότητας της έρευνας σε ατομικό και θεσμικό επίπεδο και ΘΕΩΡΕΙ ότι η έρευνα σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές που περιλαμβάνονται στον «Ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την ακεραιότητα της έρευνας» που αναπτύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για την Επιστήμη (ESF) και τις Πανευρωπαϊκές Ακαδημίες (ALLEA), όπως:
- Τιμιότητα·
 - Αξιοπιστία·
 - Αντικειμενικότητα·
 - Αμεροληψία και ανεξαρτησία·
 - Ανοικτή επικοινωνία·
 - Υποχρέωση επιμέλειας·
 - Δικαιοσύνη·
 - Αίσθημα ευθύνης προς τις μελλοντικές γενεές·
8. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι οι αρχές ακεραιότητας της έρευνας πρέπει να εφαρμόζονται ώστε να παρέχουν εγγύηση για έρευνα υψηλής ποιότητας στην Ευρώπη αποφεύγοντας παράλληλα πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση· στο πλαίσιο αυτό, ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την επιστημονική κοινότητα, μεταξύ άλλων από τους φορείς του EXE και άλλες διεθνείς οργανώσεις, καθώς και από τις αρμόδιες εθνικές αρχές για τη στήριξη της εφαρμογής των υφιστάμενων αρχών και κωδίκων·
9. ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ την εφαρμογή από την Επιτροπή του εν λόγω «Ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για την ακεραιότητα της έρευνας» στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020»· και ΖΗΤΑ τη συνεπή εφαρμογή του κώδικα στην έρευνα που χρηματοδοτείται από την ΕΕ·

10. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να προωθήσουν τα υφιστάμενα δίκτυα ακεραιότητας της έρευνας όπως το ευρωπαϊκό δίκτυο γραφείων ακεραιότητας της έρευνας (ENRIO), συμπεριλαμβανομένων δραστηριοτήτων κατάρτισης με βάση την αρχή της «εκπαίδευσης των εκπαιδευτών», με σκοπό τη μετάβαση σε υψηλότερο βαθμό συνοχής των πρακτικών ακεραιότητας της έρευνας στην Ευρώπη.
11. ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, να εντείνουν τις προσπάθειές τους όσον αφορά τις δραστηριότητες αμοιβαίας μάθησης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της Επιτροπής Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας (ERAC) καθώς και του μηχανισμού υποστήριξης πολιτικής του προγράμματος «Ορίζοντας 2020». ΕΝΘΑΡΡΥΝΕΙ την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα της ακεραιότητας της έρευνας, όπως σε δραστηριότητες που σχετίζονται με την εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων διδακτορικών και σχετικών προγραμμάτων διά βίου κατάρτισης, καθώς και στην προώθηση της θεσμικής αλλαγής.
12. ΚΑΛΕΙ ταυτόχρονα τα κράτη μέλη, τους φορείς χρηματοδότησης της έρευνας και την ερευνητική κοινότητα να διερευνήσουν τρόπους για να μειωθούν τα κίνητρα παραβατικής ερευνητικής συμπεριφοράς, εστιάζοντας στα θετικά κίνητρα για την προώθηση της ποιότητας της έρευνας, καθώς και να αναπτύξουν κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση της παραβατικής συμπεριφοράς.
13. ΚΑΛΕΙ όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, μεταξύ άλλων τους μεμονωμένους ερευνητές, την ερευνητική κοινότητα, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις οργανώσεις χρηματοδότησης της έρευνας, τα πανεπιστήμια, τις δημόσιες αρχές και τους επιμελητές επιστημονικών εκδόσεων, να καθορίσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές που προωθούν την ακεραιότητα της έρευνας και προλαμβάνουν και αντιμετωπίζουν την παραβατική συμπεριφορά στον τομέα της έρευνας, συμπεριλαμβανομένων των αμφισβητούμενων ερευνητικών πρακτικών.